

Kwihorera kw'Inyoni y'ubuki

- Zulu folktale
- Wiehan de Jager
- Patrick Munyurangabo
- 4
- Ikinyarwanda rw

Iyi ni inkuru ya Ngede, Inyoni y'ubuki, n'umuhungu muto wigisambo witwa Gingile. Umunsi umwe ubwo Gingile yari hanze ahiga yunvise uguhamara kwa Ngede. Umunwa wa Gingile watangiye kuzura amerwe kubw'igitekerezo cy'ubuki. Yarahagaze yunviriza yitonze, ashakisha kugeza ubwo yunvise injwi ry'inyoni mu amashami hejuru y'umutwe we. "Chitik-chitik-chitik," akanyoni gato karavuga, ubwo kagurukaga mu igiti kacya mukindi. "Chitik-chitik-chitik," karahamagara, gahagara rimwe na rimwe kugirango kamenye ko Gingile yagakurikiye.

Nyuma y'igice k'isaaha, bageze ku igiti kinini. Ngede yasimbukaga mu amashami karakaye. Karangije gaturiza ku ishami rimwe, gahanga umutwe kuri Gingile nkaho kavugaga ngo, "ngiki! Ngwino nonaha! Niki ugitegereje?" Gingile ntiyabonaga inzuki habe nimwe ari munsi y'agiti, ariko yizeraga Ngede.

Ubwo Gingile yashyize hasi icumu ryo guhiga munsi y'igiti, akusanya ibishara byumye acana umuriro muto. Umuriro urimo kwaka neza, yashyize inkoni ndende hagati mu umuriro. Iyi nkoni yarizwiho gukora umwotsi mwinshi iyo kiri gushya. Yatangiyeye kurira, afashe mu amenyo impera itari gushya.

Bidatinze yunva ukuduhira kw'inzuki zihuze. Zinjiraga zisohoka mu igitsinsi k'igiti - ikiva cyazo. Ubwo Gingile yageraga mu ikiva yajombye impera iriho umwotsi mu umwobo. Inzuki zirukankiye hanze, zirakaye. Zagurutse zihunga kuberako zitakunze umwotsi - ariko ntizagiye zitabanje kumudwinga.

Ubwo inzuki zari zagiye, Gingile yashyize ibiganza bye mu icyarire. Yasohoye ibishashara by'ubuki byuzuye intoki, binjera ubuki n'ibyana byinzuki. Yashyize ibishashara muri igifuka yatwaye ku urutuku, atangira kumanuka igiti.

Ngede yarebye yishimye yishimye buri kimwe
Gingile yakoraga. Yari itegereje ko ayisigira
igishashara k'ishimwe. Ngede yagenze kuva mugiti
ijya mu ikindi, yegera hasi y'igiti. Birangije Gingile
yageze hasi y'igiti. Ngede yicaye ku urutare hafi
yumuhungu itegereza igihembo cyayo.

Ariko, Gingile yazimije umuriro, aterura icumu rye atangira kujya imuhira, atitaye ku inyoni. Ngede ahamagara arakaye, “VIC-torr! VIC-torrr!” Gingile arahagara, ahanga amaso aka nyoni gato araseka cyane. “Urashaka ubuki, nshuti yange? Ha! Nakoze akazi kose, nadwinzwe. Ni iyihe mpanvu nasangira ubu buki mwiza nawe?” Arangije aragenda. Ngede yari arakaye cyane! Ibi sibya uko yagafashwe! Ariko yari kwihorera.

Umunsi umwe nyuma y'ibyumweru byinshi Gingile nanone yunvise uguhamagara kwa Ngede. Yibutse ububuki buryoshye, akurikira inyoni nanone. Nyuma yo kuyobora Gingile ku impera z'ishyamba, Ngede arahagara iraruhukira mu umunyinya (ugira amahwa). "Ahh," Gingile aratekereza. "Igiva kigomba kuba kiri muri iki giti." Byihuse yakoze umuriro muto, atangira kurira, n'igiti cy'umwotsi mu amenyo. Ngede arica arareba.

Gingile aurora, yibaza impanvu atunva uguduhira gusazwe. “Birashoboke ko ikiva kiri kure mu igiti,” yaribwiye. Yazamutse irindi shami. Ahuza amaso n’ingwe aho kubona ikiva! Ingwe yari irakaye cyane kubera gukangurwa. Yafunze amaso yayo, ifungura umunwa wayo yerekana amenyo yayo manini asongoye cyane.

Mbere yuko Ingwe yagasharatuye Gingile, yamanutse igiti yihuta, ihusha ishami yikibita hasi avunika akagombambari. Agenda avumbagira yihuta bishoboka. Ku ubwamahirwe ye, Ingwe yari igifite ibitotsi ntiyamwirukankana. Ngede, akanyo k'ubuki, kari kihoreye. Na Gingile yize isomo rye.

N'abana ba Gingile iyo bunvise inkuru ya Ngede baha icyubahiro akanyoni gato. Buri gihe basaruye ubuki, bibuka gusiga akanyoki k'ubuki igice kinini cy'igishashara!

Global Storybooks

globalstorybooks.net

Kwihorera kw'Inyoni y'ubuki

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Patrick Munyurangabo

